Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 18 września 1933 141.

T r e ś ć n u m e r u:

--§--

ŁOTWA:1.O p i n j e z w i ą z k u w ł o ś c i a ń s k i e g o w s p r a w i e s t o s u n k ó w Ł o t w y z S o w i e t a m i i N i e m c a m i ."Siegodnia" Nr.257 /IX.1933/:W związku z ankietą "Siegodnia" na temat łotewskiej polityki zagranicznej, zabiera głos w tej sprawie organ związku włościańskiego "Brihva Zeme". Pismo zaznacza, że Łotwa winna bronić swej niepodległości, jak źrenicy oka. Jednocześnie Łotwa winna utrzymywać i rozwijać stosunki przyjazne ze wszystkiemi swymi sąsiadami, w pierwszym rzędzie z państwami młodemi, jak Estonja, Litwa, Finlandja i Polska, a następnie z Sowietami i Niemcami.-

2. N a r o d o w i s o c j a l i ś c i ł o t e w s c y w o c e n i e p r a s y s o w i e c k i e j ."Siegodnia" Nr.257 /IX.1933/: "Wieczerniaja Moskwa" poddaje ocenie działalność faszytów łotewskich. Pismo sowieckie twierdzi, że faszyści działają głównie na rzecz baronów bałtyckich, tworząc kadry przyszłej armji okupacyjnej związanej z burżuazją łotewską i niemiecką.-

3.S p r a w a u d z i a ł u Ż y d ó w ł o t e w s k i c h w k o n g r e s i e m n i e j s z o ś c i o w y m ."Siegodnia" Nr.256. /IX.1933/:W związku z mającem się odbyć w dniach najbliższych kongresem mniejszości narodowych w Szwajcarji, przedstawiciel łotewskich Żydów poseł Dubin oświadczył w wywiadzie prasowym, że mowy być nie może o udziale Żydów łotewskich we wspomnianym kongresie ze względu na reakcyjny charakter niemieckich grup mniejszościowych, reprezentowanych na dotychczasowych kongresach. Wogóle kongresy mniejszościowe korzystały z materjalnego poparcia rządu niemieckiego.

4. Z d z i a ł a l n o ś c i ł o t e w s k i c h o r g a n i z a c y j f a s z y s t o w s k i c h . "Siegodnia" Nr.256 /IX.1933/: Jak podaje organ centrum demokratycznego "Centra Bals", łotewska organizacja faszystowska "Perkontrusts" otrzymuje pieniądze ze źródeł zagranicznych. Z tego tytułu "Perkontrusts" obowiązany jest urabiać wrogie nastroje w stosunku do Francji i zmierzać do zwrotu baronom bałtyckim dawnych majątków.

5. Ł o t e w s k o - l i t e w s k i e r o k o w a n i a h a n d l o w e .Prasa łotewska /z 15.IX.1933/:Łotewsko-litewskie rokowania handlowe mają się rozpocząć 20-25 września. Gabinet Ministrów wyznaczył już delegację łotewską w składzie: kierownik M.S.Z. Seja /prezes/, Kalnozols, Zalts, Dundurs i Migrabs /członkowie/.

6. S p r a w a u s t a w y o u b e z p i e c z e n i u r o b o t n i k ó w .Prasa łotewska /z 13.IX.1933/:Sejmowa komisja wyborcza przejrzała projekt ustawy w sprawie ubezpieczenia robotników w wypadku starości i bezrobocia. Komisja uchwaliła zastosować względem projektu ustawy referendum.

7.K o l e j n y a n t y p o l s k i a r t y k u ł "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" Nr.202 /IX.1933/ zamieszcza artykuł p.t. "Polskie obietnice i pogróżki, w którym pisze, co następuje: Znany już jest teror agitatorów polskich na pograniczu, mający na celu wzmocnienie gniazd polonizacji w postaci szkół polskich. Agenci polscy z Dyneburga objeżdżają wszystkie gminy, namawiając do głosowania na rzecz otwarcia we wsi Juchniki szkoły polskiej. Jak słychać, w rejonach zamkniętych szkół polskich działa kilkanaście szkół potajemnych, przyczem nauczyciele otrzymują płace z zagranicy. Polonizatorzy dowodzą, że polscy bohaterzy wyzwolili Letgalję i czasowo oddali niewdzięcznej Łotwie. Polonizatorzy podkreślają stale, że Łotwa jest mała i nie zdoła odeprzeć napaści rosyjskiej. Łotwie przyjdą wtedy z pomocą Polacy. Będą się wtedy mieli źle działacze łotewscy, którzy obecnie sprzeciwiają się otwieraniu szkół polskich.

ESTONJA: 1. S o c j a l i ś c i e s t o ń s c y a z m i a n a k o n s t y t u c j i ."Siegodnia" Nr.257 /IX.1933/: Socjaliści estońscy przejawiają zaniepokojenie spowodu mającego się odbyć referendum w sprawie zmiany konstytucji. Socjaliści urządzają liczne wiece i wydają mnóstwo ulotek, nawołując ludność do głosowania przeciw projektowi zmiany konstytucji.-

2. S p r a w a z m i a n y u s t a w y o w z m o c n i o n e j o c h r o n i e ."Siegodnia" Nr.256 /IX.1933/: 14 września odbyło się posiedzenie prezydjum Zebrania Państwowego, przyczem rozważano sprawę zmiany ustawy o wzmocnionej ochronie. Narazie prezydjum żadnej decyzji nie powzięło.-

3. Z m i a n y w a r m j i e s t o ń s k i e j ."Siegodnia" Nr.256. /IX.1933/: W Tallinie krążą pogłoski o możliwości dalszych zmian w armji estońskiej. Pogłoski te wiążą się z przeniesieniem gen.Tõnissona do Rady Wojennej.

4. Z a w i e s z e n i e e s t o ń s k i e j g a z e t y a n t y s e m i c k i e j ."Siegodnia" Nr.256 /IX.1933/: Zamknięta została gazeta "Rachvuslik Vydlus" za zamieszczanie antysemickich artykułów.-

5. P r a s a e s t o ń s k a a k o n f e r e n c j a e k o n o m i c z n a p a ń s t w b a ł t y c k i c h ."Kaja" /z IX.1933/: Wszystkie dotychczasowe konferencje bałtyckie nie dały konkretnych wyników. Niewątpliwie ten sam los czeka uchwały konferencji ostatniej. Należałoby w związku z tem zrewidować system konferencyj, które zawsze dążą do maksimum, a w rezultacie przynoszą zero.

"Päewaleht" /z 12.IX.33/: Dla wprowadzenia pięknych teoryj w praktykę należy odbyć prace przygotowawcze do współpracy państw bałtyckich. Dotychczas jeszcze państwa bałtyckie nie doszły bowiem do porozumienia.-

6. B a ł t y c k a k o n f e r e n c j a g o s p o d a r c z a w R y d z e ."Waba Maa" Nr.209 /IX.1933/: 8 września r.b. rozpoczęła się w Rydze konferencja państw bałtyckich, na którą wyruszyło 18 delegatów z Estonji. Konferencja ma trwać dwa dni. M.in. prezes estońskiej Izby Przem.-Handlowej wygłosił referat p.t."Ingerencja państwa w gospodarce prywatnej oraz M.Pung p.t."Emisja i polityka kredytowa".

Pozatem będą rozważane następujące sprawy: unja celna, bałtycka klauzula, współpraca gospodarcza państw bałtyckich, ograniczenia walutowe, ujednostajnienie ustaw konkursowych, ustawy społeczne w państwach bałtyckich, sprawa komunikacji okrętowej i t.d.

P r o t e s t p r z e c i w k o p o d n i e s i e n i u q u o r u m g ł o s o w a n i a n a r o d o w e g o ."Waba Maa" Nr.209 /IX.1933/: W "Päewaleht" z 6 września ukazał się artykuł niejakiego Jana Taklaja, który uważa za niestosowne podniesienie quorum głosowania narodowego. Autor dowodzi, że jeżeli przy mającem nastąpić głosowaniu zostanie podniesione quorum, wówczas październikowe referendum nastręczy o wiele większe trudności, niż minione.

Podobne zmiany są z punktu widzenia obecnej konstytucji nielogiczne i pogwałceniem praw narodu bez ustawowych podstaw. Projekt "uczestników wojny o niepodległość" jest niczem innem, jak demagogicznym "gwizdem partyjnym".-

B7